

Svjetska molitvena osmina za jedinstvo kršćana 2022.

Središnje molitveno slavlje, 23. siječnja 2022.

Kapucinska crkva sv. Jakova, Osijek

"Vidjeli smo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dođosmo pokloniti"

Draga braćo biskupi i svećenici,
visoko prečasna gospodo izaslanici preosvećenoga gospodina vladike osječko-poljskoga i baranjskoga,
dragi pastori i pastrice,
redovnici i redovnice,
đakoni, sva draga braćo i sestre – predstavnici i članovi kršćanskih Crkava i zajednica grada Osijeka i okolice!

Rekosmo u uvodu da su Komisija 'Vjera i ustroj' Ekumenskog vijeća Crkava i Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana povjerili pripremu molitvenih materijala za ovogodišnju Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana Vijeću Crkava Bliskoga istoka. Ono je izradilo molitveni materijal pod geslom, uzetim iz Matejeva evanđelja, koje kaže da su u Jeruzalem došli mudraci s Istoka, raspitujući se gdje je novorođeni kralj Židovski: "Vidjeli smo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dođosmo pokloniti". Nakon što su saslušali kralja Heroda, mudrace je do djeteta dovela zvijezda, koja se zaustavila povrh mjesta gdje bijaše Isus. Mudraci "uđu u kuću, ugledaju dijete s Marijom, majkom njegovom, padnu ničice i poklone mu se".

Klanjanje Bogu veoma je naglašena karakteristika svih stanovnika Bliskoga istoka, čije je Vijeće Crkava izradilo molitveni materijal za ovogodišnju Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana. Svi znamo da Bliski istok obuhvaća cijelo područje od Iraka, Irana, preko Sirije, Libanona i Svete Zemlje do Egipta, da je to sredina koja se bori s mnogovrsnim poteškoćama i problemima, jer iako se svi klanjaju Bogu i svi mu se žele pokloniti, Bliski istok je područje snažnih podjela, netolerancije i sukoba među raznim i različitim klanjateljima Bogu, odnosno među onima koji se tako nazivaju. Često su podjele, netolerancija i sukobi na tom području izravno ili neizravno potpomognuti ili podržavani od svjetskih moćnika izvana, koji ondje imaju svoje financijske, političke, strateške, imeperijalističke i druge interese, a kršćani su - bez obzira kojoj denominaciji pripadaju - u svakoj od tih zemalja, možemo slobodno reći, danas u najtežoj situaciji. Čini se da će u vihoru napetosti i sukoba ondje gotovo i nestati.

Tako su i mudraci i Herod, njihov dijalog i postupci slika odnosa ljudi, naroda i religija na tom području; slika njihova odnosa prema Bogu te njihovih uzajamnih odnosa, postupaka i ponašanja. Mudraci i Herod predstavljaju dva različita pristupa i dva različita puta. Cilj puta kojim idu mudraci je klanjanje Bogu. I to je jedini njihov interes. To je hod prema Gospodinu. I zvijezda koja ih vodi je Bog. Jedino što žele jest pokloniti mu se. Nitko od ljudi im pritom ne smeta. Spremni su razgovarati sa svakim i nikoga ne žele sebično i neiskreno iskoristiti ili upotrijebiti u vidu postizanja svojih interesa. No, kad se čovjek ne klanja Bogu, to ga vodi obožavanju samoga sebe. Tako, nasuprot mudracima, Herod obožava jedino samoga sebe i ide jedino za svojim interesima i za očuvanjem svoga položaja i svoje vlasti. Spreman je iskoristiti i klanjatelje Bogu, od njih doznati određene informacije i učiniti ih svojim pijunima. Klanjatelji

Bogu često zbog toga moraju biti jako mudri, poput biblijskim mudraca, da ih moćnici ne iskoriste i ne podijele, ne učine izaslanicima u službi svojih interesa, nego da ostanu slobodni i svoji, klanjatelji Bogu.

I to je ozbiljan rizik te napast koja pogađa i sve nas: služiti se Bogom, a ne služiti Bogu; ne biti oprezni te dopustiti da budemo u službi svjetovne vlasti i njezinih interesa.; izgubiti snagu proročke riječi i stavova te se prilagoditi očekivanjima sredine u koju smo uronjeni. Koliko smo puta interes Evanđelja zamijenili vlastitim interesima ili parcijalnim interesima naše Crkve ili zajednice?! Koliko smo puta ono što nama odgovara obukli u pobožnost?! Koliko smo puta Isusovo shvaćanje vlasti kao služenje drugima, zamijenili s vlašću kako ju poima ovaj svijet, što na kraju uvijek rezultira pogodovanjem i služenjem sebi i svojim sebičnim te parcijalnim interesima?!

Zanimljivo je također uočiti da u evanđeoskom odlomku, osim Heroda, postoje i još neke druge osobe, koje se ne idu pokloniti, iako bi se to od njih - svećeničkih poglavara, pismoznanaca, teologa i bibličara - očekivalo. Poznaju proročanstva, znaju gdje će se pojaviti Mesija i kamo bi trebali ići pokloniti mu se, ali ne idu. Iz toga možemo izvući pouku da u našem kršćanskom životu nije dovoljno znati, nego je potrebno i izaći iz sebe i slijediti zvijezdu, bez obzira što ne znamo kamo će nas ona odvesti. Bez otvorenosti za Božju riječ koja nas poziva da krenemo na put, bez izlaska iz samoga sebe, bez susreta s drugima, bez hoda za zvijezdom se ne dolazi do Boga i do istinskog klanjanja njemu. Teologija, teološka promišljanja, pastoralni programi i učinkovitost nam malo koriste ukoliko izostaje ponizan vjernički hod za zvijezdom, poslušnost srca Božjoj riječi, ako se ne padne na koljena i ako se klanjanjem i molitvom ne slijedi ono što čine mudraci.

Hod za zvijezdom i poklon Bogu nas čuva u osobnoj ljubavi prema živoj osobi Isusa Krista i oslobađa nas od napasti da vjeru svedemo na skup lijepih i mudrih učenja, na tradiciju i pitanje nacionalnog, kulturnog, jezičnog ili nekog drugog identiteta. Hod za zvijezdom i klanjanje nas nužno vode do Isusa, u osobni susret s njim licem u lice, do prepoznavanja njegova lika i kritičkog propitivanja naše sličnosti njemu, do odustajanja od onoga što nas dijeli od njega i ostatka njegova otajstvenoga tijela te do spremnosti na istinsku poniznost i obraćenje. Klanjajući se otkrivamo da je kršćanski život ljubavna priča i osobni odnos s Bogom, gdje nije dovoljno imati dobre ideje, nego je potrebno Isusa učiniti središtem svoga života, zvijezdom kojoj se uvijek iznova vraćamo i koju slijedimo, kao što netko tko je zaljubljen stavlja na prvo mjesto i prije svega osobu koju voli. Takva je i mora biti i Crkva, klanjateljica zaljubljena u Isusa, svoga zaručnika.

Onaj tko slijedi zvijezdu, pobjeđuje napast da ide svojim putem. Zapravo, slijediti zvijezdu i klanjati se znači izlazak iz najvećega robovanja, a to je robovanje samome sebi i ulazak u istinsku slobodu: slobodu od sebe i slobodu za umiranje i smrt.

Zanimljivo je u tom kontekstu uočiti kako se na nekim ikonama s motivom Isusova rođenja u tradiciji istočnih pravoslavnih Crkava, Dijete Isus predstavlja zavijeno u pelene i položeno u

jasle koje imaju oblik groba. Aluzija je to na trenutak, kad će on biti skinut s križa, povijen u platno i položen u grob iskopan u stijeni (usp. Lk 2,7; 23,53). Utjelovljenje i uskrsnuće, dakle, ne stoje jedno pored drugoga, već su dvije nerazdvojno povezane i stožerne točke vjere u Isusa Krista. Klanjati se Isusu znači suobličavati se Djetetu, od Marije položenom u jaslice, koje će biti pribijeno na križ, ali će svojom uskrsnom pobjedom donijeti istinsku i pravu slobodu i uvesti nas u Božju logiku i u njegovu vječnost.

Slijediti zvijezdu i klanjati se znači, dakle, slijediti Isusa i na putu umiranja sebi, na putu smrti, kako bismo - slobodni od sebe i svojih sebičnih interesa - dali pravi poredak stvarima i prvo mjesto prepustili Bogu. Slijediti zvijezdu i klanjati se Bogu znači staviti Božje planove ispred svojih i naših prava, prostora i interesa. To je prihvaćanje Isusove riječi napasniku koji ga kuša: „Gospodinu, Bogu svom se klanjaj i njemu jedinome služi“ (Mt 4,10).

Doći do mjesta kojega obasjava zvijezda i klanjati se znači osjetiti da pripadamo jedni drugima i Bogu, osloviti Boga s „ti“ u svojoj nutрини, oživotvoriti ga puštajući ga da uđe u naš život, učiniti da njegova utjeha i njegova milosrdna ljubav siđe i ozdravi svijet. Klanjati se znači otkriti da je za molitvu dovoljno s apostolom Tomom reći: „Gospodin moj i Bog moj!“ (Iv 20,28); i prepustiti se njegovoj nježnosti. Klanjati se znači susresti Isusa bez liste naših zahtjevā, s jedinom molbom da budemo s njime.

Klanjati se utjelovljenome Bogu u Isusu Kristu znači ići do onog bitnog. To je način oslobađanja od mnogih beskorisnih stvari, od ovisnosti koje umrtvljuju srce i ošamućuju um. Kad se klanjamo, dopuštamo Isusu da nas izliječi, preobrazi svojom ljubavlju, da nam osvjetli tamu, da nam pruži snagu u slabosti i hrabrost u kušnjama, da nas promijeni i otvori drugima te bogatstvu koje oni nose u sebi. Klanjanjem se nauči odbaciti ono čemu se ne smije klanjati. Tada, kad se klanjamo jedino Bogu i jedino njemu služimo, razlike među nama postaju blagoslov i uzajamno obogaćenje. Tada nam postaje jasno da je životna veličina u ljubavi: prema Bogu i prema bližnjemu te da univerzalnost Crkve ne dokida naše posebnosti, nego ih uključuje u daleko veće i šire zajedništvo i raznolikost.

Slijediti zvijezdu i klanjati se Bogu znači upustiti se u dinamiku Božje biti i Božje ljubavi. To znači vjerovati u Krista oko kojega će se okupiti ljudi svih jezika, rasa, kultura i religija; u univerzalnost Crkve kao jedne obitelji koja okuplja toliko različite ljude i biti sposoban zakoračiti u situaciju u kojoj se nalazi ovaj nesiguran i nepostojan svijet. To znači upustiti se u avanturu vjere; krenuti tragom nepoznatog, kao Abraham, „otići a ne znati kamo put vodi“ (usp. Heb 11,8); zakoračiti u novo, uzimajući na sebe sve posljedice toga koraka.

Klanjati se znači biti malen u Svevišnjega, otkriti pred njim da veličina i snaga nije u tome koliko nas ima ili prisutnosti koliko imamo, već koliko volimo. Klanjati se znači ponovno otkrivati da smo braća i sestre, crpsti dobro iz izvora te u bliskom Bogu pronaći hrabrost za uzajamno približavanje za odustajanje od sebe kako bi Bog mogao biti naša zvijezda, svi mi u njemu jedno i kako bismo umjesto zapreke postali graditelji i svjedoci vidljivog jedinstva njegovog otajstvenog tijela - Crkve.